Pos. 16.02 i den fælles toldtarif skal fortolkes således, at den også omfatter fjerkrækød, som er tilsat salt og peber, selv om peberet kun kan påvises ved hjælp af mikroskop.

O'Keeffe Bosco Koopmans

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 17. marts 1983.

P. Heim
Justitssekretær

A. O'Keeffe
Formand for første afdeling

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT G. F. MANCINI FREMSAT DEN 3. FEBRUAR 1983 [1]

Høje Domstol.

1. De præjudicielle spørgsmål, der er forelagt Domstolen i denne sag, drejer sig om betydningen af udtrykket »... [kød] ..., tilberedt« i pos. 16.02 i den fælles toldtarif (herefter benævnt FTT). Finanzgericht Düsseldorf har anmodet om en præcisering af rækkevidden af det pågældende ord for at kunne afgøre en tvist mellem en toldmyndighed i Forbundsrepublikken Tyskland og firmaet Dinter, Hamburg.

Dinter indfører dybfrosne kalkunkoteletter og kalkunrullestege fra Frankrig. Som led i tilberedningsprocessen påstrøs kødet, mens det løber på et transportbånd, en blanding af salt og peber, således at det kan sælges som »grydeklart« kød. Efter Dinters opfattelse må det således tilberedte kød betragtes som »krydret«, således at det henhører under betegnelsen »tilberedt«, og derfor ved ekspeditionen til fri omsætning henføres under pos. 16.02 i FTT. Hauptzollamt Köln-Deutz tiltrådte i første omgang nævnte tarifering, og opkrævede omsætningsafgift ved indførsel i overensstemmelse hermed. Det udtog imidlertid flere prøver af de indførte varer, og en del af prøverne blev undersøgt af »Zolltechnische Prüfungs- und Lehranstalt«, Köln, som konklude-

1 — Oversat fra italiensk.

rede, at »det hverken kunne smages eller ses, at kødet var krydret«. På foranledning af den første klage fra Dinter ændrede Hauptzollamt imidlertid sit standpunkt, idet det fastholdt, at krydringen hverken kunne ses eller smages, samt at kødet ikke lugtede af krydderier; Hauptzollamt erkendte dog, at der kunne konstateres krydderipartikler, om end ganske svagt.

En yderligere sagkyndig undersøgelse af de resterende prøver, som herefter blev foretaget af en teknisk konsulent på firmaet Dinters anmodning, viste, at kalkunkoteletterne og -rullestegene kunne betegnes som »let krydrede«. Under mikroskop kunne nemlig konstateres krydderipartikler: »tydeligt for koteletternes vedkommende« og »svagt til tydeligt (alt efter kødstykkerne) for rullestegenes vedkommende«. Men nævnte resultater ændrede ikke situationen. Haupzollamt fastholdt, at varen ikke kunne anses som »tilberedt« i henhold til pos. 16.02, og anførte, at den blotte tilsætning af salt og peber kun er en krydring, hvis man kan smage den. Kalkunkødet blev derfor henført under pos 02.02, som omfatter »kød og spiseligt slagteaffald (undtagen lever) af fjerkræ (. . .), fersk, kølet eller frosset«. I modsætning til, hvad der gælder for pos. 16.02, indebærer denne tarifering, at der skal opkræves monetære udligningsbeløb, som Hauptzollamt opkrævede med 7 141,10 DM.

Dinter indgav herefter en ny klage, som ikke blev taget til følge. Dinter indbragte herefter sagen for Finanzgericht Düsseldorf med påstand om annullation af denne klageafgørelse. Ved kendelse af 14. juni 1982, som blev indført i Domstolens register den 1. juli 1982, udsatte Finanzgericht Düsseldorf (IV. afdeling) sagen og anmodede i medfør af EØF-traktatens artikel 177 Domstolen om at træffe præjudiciel afgørelse vedrørende to spørgsmål.

2. Det første spørgsmål lyder således: »Skal pos. 16.02 i den fælles toldtarif (FTT) fortolkes således, at den også omfatter kød, som efter fremlagte opskrifter er tilsat salt og peber, hvor peberet imidlertid kun kan påvises ved hjælp af mikroskop, eller skal kødvarer først anses som 'tilberedte', når de tilføjede krydderier kan konstateres smagsmæssigt?«

Spørgsmålet indeholder i virkeligheden to spørgsmål: med det første ønskes fastslået, hvad der skal forstås ved »tilberedt« i pos. 16.02; med det andet ønskes fastsat et kriterium med hensyn til beviset for, at en krydring har fundet sted. Lad mig tilføje, at de faktiske omstændigheder, der ligger til grund for det spørgsmål, Domstolen har fået forelagt, ligeledes giver anledning til at tage pos. 02.02 i betragtning. Den nationale ret henviser ganske vist direkte kun til pos. 16.02; ved afgørelsen af en tvist, hvor to positioner, der ligner hinanden, og som begge teoretisk kan anvendes ved tariferingen af en bestemt vare, må det imidlertid være nødvendigt at klarlægge indholdet af de to positioner i forhold til hinanden.

3. Jeg vil derfor begynde med at gennemgå indholdet af de respektive positioner. Som jeg allerede har nævnt, omfatter pos. 16.02 »andre varer af kød eller slagteaffald, tilberedte eller konserverede« Ifølge en af bemærkningerne i kapitel 16 i FTT omfatter positionen ikke kød, der er tilberedt eller konserveret, i det omfang det har interesse for

nærværende sag, på anden måde end tilladt i kapitel 2. Heraf følger, at med henblik på fortolkningen af pos. 16.02 er det hensigtsmæssigt at afgrænse positionens anvendelsesområde negativt, netop med henvisning til de tilberednings- og konserveringsmetoder, der er anført i nævnte kapitel. Hvis man ikke tager hensyn til de indlæg, der er indgivet til Domstolen, kan man til gengæld se bort fra de to metoder, der er nævnt i kapitel 3 (kogning og kogning i vand). De vedrører nemlig ikke tilberedning af kød, men af fisk, krebsdyr og bløddyr.

Kapitel 2 (pos. 02.02, 02.03, 02.05 og 02.06) omfatter spiseligt fjerkrækød, der er fersk (altså i dets naturlige tilstand), kølet, frosset, saltet, i saltlage, tørret eller røget. De processer, der er nævnt i kapitlet, betegner således enten kun varens tilstand (fersk, kølet, røget, tørret) eller nævner enten konserveringsmetoder (saltning, i saltlage) eller egentlige tilberedningsmetoder (rygning). På grundlag af den allerede nævnte bemærkning i kapitel 16 kan der således ikke være tvivl om, at når der er tale om en anden tilberedning af kød end rygning, må kødet betragtes som »tilberedt« og skal følgelig henføres under pos. 16.02. I den foreliggende sag er kalkunkødet påstrøet en blanding af salt og peber: dette er bestemt en tilberedning, der er forskellig fra de i kapitel 2 i FTT nævnte tilberedningsmåder. Som jeg netop har nævnt, sker tilsætningen af salt i henhold til nævnte kapitel for at gøre varen mere *holdbar.* I den foreliggende sag er saltet derimod tilsat som *krydderi,* og bortset herfra er der ingen tvivl om, at tilsætningen at peber er noget andet og mere i forhold til de i kapitel 2 opregnede processer.

Denne fortolkning, som sagsøgeren i hovedsagen går ind for, tager sit udgangspunkt i en efter min opfattelse fuldstændig korrekt sammenligning mellem de to alternative toldpositioner. Kommissionen har foreslået en anden fortolkning. Kommissionen har anført, at for at en vare kan henføres under pos. 16.02, skal den have undergået en mere omfattende tilberedning, nemlig af en sådan karakter, at varens objektive kendetegn ændres. Det forekommer mig, at denne opfattelse støttes på en gennemlæsning af kapitel 16 som helhed, og på den iagttagelse, at kapitlet for størstedelen omfatter »forarbejdet« kød (f.eks. pølser, ekstrakter eller kødsaft). Men en sådan slutning og iagttagelse er forhastet. Det er rigtigt, at de i kapitel 16 opregnede varer omfatter de forarbejdede varer, som Kommissionen tænker på: men kapitlet omfatter imidlertid også kød, tilberedt på anden måde. Som jeg allerede har bemærket, må »krydret« kød (f.eks. ved tilsætning af salt og peber) falde ind under sidstnævnte gruppe.

4. Den fortolkning, som jeg går ind for, bekræftes for første gang udtrykkeligt i de forklarende bemærkninger til kapitel 16.02 i »Toldsamarbejdsrådets nomenklatur«, som blev vedtaget den 15. december 1950, og som er bedre kendt under navnet »Bruxelles-nomenklaturen«. Alle medlemsstaterne har tiltrådt konventionen, og selve den fælles toldtarif svarer helt til konventionen. De bemærkninger, jeg har hentydet til, og som er udarbejdet af Toldsamarbejdsrådet, har til formål at fastlægge anvendelsesområdet for de forskellige positioner. Det må derfor være rigtigst at

henvise hertil, hver gang der er uklarhed med hensyn til tariferingen: Domstolen har i øvrigt selv i dommen af 8. december 1970, sag 14/70, Deutsche Bakels, Sml. 1970, s. 191, fastslået, at i mangel af fællesskabsbestemmelser på området er de forklarende bemærkninger et vigtigt middel til fortolkning af den fælles toldtarif.

Jeg vil derfor gennemgå de forklarende bemærkninger til pos. 16.02. Hvis det af mig nævnte er korrekt, omfatter positionen »alt kød og slagteaffald, tilberedt eller konserveret på anden måde end tilladt i kapitel 2, herunder varer, der blot er paneret, tilberedt med trøfler eller krydret *(f.eks. med peber og salt)*« (forklarende bemærkninger til kapitel 16, side 125, fremhævet af mig). At »krydret« kød skal henføres under pos. 16.02 og ikke under pos. 02.02, synes således klart.

Kommissionen er på en måde selv klar over dette. Den drager imidlertid ikke de klare konsekvenser heraf. Samtidig med, at Kommissionen er enig med de tyske toldmyndigheder, forsøger den nemlig at overbevise Domstolen om, at »krydring« i almindelig sprogbrug betyder, at næringsmidler tilsættes krydderier, der kan forhøje smagen. Dette sidste er for så vidt rigtigt, i den forstand, at hvis krydringen — hvad enten den kan konstateres under mikroskop eller ej — ikke kan smages, kan varen ikke anses for »tilberedt« i den i pos. 16.02 forudsatte betydning.

Jeg vil vende tilbage til spørgsmålet om det smagsmæssige kriterium, når jeg behandler de forskellige metoder til konstatering af krydringen. Men allerede nu kan jeg ikke lade være med at fremhæve, at Kommissionens opfattelse er selvmodsigende, i det mindste hvis man bedømmer den under ét. Som nævnt hævdede Kommissionen, at en vare er »tilberedt«, såfremt og kun såfremt dens objektive kendetegn er ændret. Så er det svært at forstå, hvorfor der ikke skal anlægges den samme vurdering på varen i nærværende sag. Om kalkunkoteletterne og -rullestegene er neutrale eller har smag, om de er skarpe i smagen eller ej, er der dog stadig tale om kalkunkoteletter og -rullestege; selv om man tilsætter mere salt og peber, bliver de jo ikke til pølser, ekstrakter eller kødsaft. Med andre ord — og selvfølgelig med henblik på tariferingen — er det uden betydning, hvor meget kødet krydres. Desuden indeholder hverken den fælles toldtarif eller Bruxelles-nomenklaturen eller de forklarende bemærkninger særlige kriterier for, hvor meget der skal til, før varen bør anses for krydret.

5. Endnu en omstændighed, som for mig at se underbygger denne opfattelse, kan udledes af Kommissionens forordning (EØF) nr. 3092/76 (17. 12. 1976) om anvendelse af monetære udligningsbeløb for visse produkter fra oksekødssektoren (EFT L 348, s. 18). Som det er tilfældet for kalkunkød, henhører oksekød — fersk, kølet eller frosset — under kapitel 2 i den fælles toldtarif, og der anvendes monetære udligningsbeløb. Når kødet er krydret, omfattes det derimod af kapitel 16.

Før forordningen trådte i kraft, anvendtes der ikke monetære udligningsbeløb for den pågældende vare, altså »krydret« kød, hvilket havde til følge at tilskynde til at tilberede kødet for at omgå ordningen vedrørende fersk kød. Dette betød en kunstig udvikling af handelen med dette kød og en åbenbar fare for prisniveauet i de berørte medlemsstater. Kommissionen, som inden for denne sektor har et vidt skøn, lod derfor også dette kød underkaste ordningen om monetære udligningsbeløb. Men ved således at tarifere dette kød på samme måde som fersk kød, lagde Kommissionen vægt på, at der skulle tages hensyn til omfanget af krydringen. Således bestemmer artikel 1 i forordning nr. 3092/76: »For ferske, kølede eller frosne produkter, undtagen hakkede produkter, henhørende under pos. 16.02 B III b) 1 i den fælles toldtarif, som ikke kan tariferes under kapitel 2 udelukkende på grund af *simpel krydring (med f.eks. salt og peber)* eller på grund af tilsætning af andre stoffer (f.eks. olie, grønsager, mel) anvendes i handelen mellem medlemsstaterne for disse produkter de monetære udligningsbeløb, der gælder for tilsvarende produkter, der ikke er krydret, eller som ikke har været genstand for tilsætning af andre stoffer, henhørende under pos. 02.01 A II i den fælles toldtarif« (understreget af mig).

Som svar på et spørgsmål, som Domstolen stillede i skrivelse af 24. november 1982, og som drejede sig om, hvorvidt det kriterium, der anvendes ved afgørelsen af, om oksekød kan anses for »krydret«, også gælder for kalkunkød, har Kommissionen fremsat et synspunkt, som overhovedet ikke virker overbevisende på mig. Reelt sondrer Kommissionen mellem »simpel krydring« og »let krydring«. Kun i det første tilfælde er der tale om, at kødet er »tilberedt« i kapitel 16's forstand. Men grænserne for sondringen er uklare. I almindelig sprogbrug betyder »simpel krydring«, at kødet, hvad enten der er tale om oksekød eller kalkunkød, tilsættes ingredienser, der skal forhøje kødets smag. Ganske enkelt. Hvor meget der krydres, om krydringen er stærk eller beskeden, spiller ingen rolle for den, der har fremsat synspunktet.

Konklusionen er åbenbar: for at kalkunkødet er »tilberedt« i henhold til pos. 16.02, er det tilstrækkeligt, at det faktisk er tilsat et krydderi. Resultatet er — det vil jeg straks medgive — ikke særlig tilfredsstillende, eftersom den ordning, det udledes af, ikke er rationel og kan give anledning til misbrug i forbindelse med anvendelsen af monetære udligningsbeløb og til ændringer i varestrømmene; det ville derfor være ønskeligt, om udligningsordningen blev udvidet til også at omfatte »krydret« kalkunkød, således som det er sket inden for oksekødsektoren. Men dette er netop tilfældet: »hoc iure utimur«, og efter denne maksime er den løsning, jeg har nævnt, tvingende nødvendig.

6. Som jeg nævnte det i begyndelsen, har den forelæggende ret ligeledes rejst det spørgsmål, hvorledes krydringen skal bevises, og navnlig, om beviset afhænger af objektive eller subjektive kriterier. For mig at se er svaret ganske enkelt. Af hensyn til retssikkerheden — et hensyn, der i den foreliggende sag er ensbetydende med en interesse i klare vurderingsmetoder, der kan anvendes uden problemer, og som lægger omstændigheder til grund, der let kan kontrolleres

— har Domstolen ved adskillige lejligheder fastslået, at tarifering af varer i den fælles toldtarif skal ske på grundlag af sådanne objektive kendetegn og egenskaber, som kan bedømmes ved toldbehandlingen (domme af: 23. 3. 1972, sag 36/71, Henck, Sml. 1972, s. 69; 22. 11. 1973, sag 128/73, Past, Sml. 1973, s. 1277; 29. 5. 1974, sag 185/73, König, Sml. 1974, s. 607; 10. 12. 1975, sag 53/75, Vandertaelen, Sml. 1975, s. 1647; 18. 2. 1976, de forenede sager 98 og 99/75, Carstens, Sml. 1976, s. 241; 16. 10. 1976, sag 38/76, Industriemetall Luma, Sml. 1976, s. 2027; 8. 12. 1977, sag 62/77, Carlsen, Sml. 1977, s. 2343). Dette princip er kun fraveget i to tilfælde: når varen på grund af sine objektive kendetegn ikke kan skelnes fra en anden vare (vilde rener, som, når de er slagtet, ikke længere kan skelnes fra tamrener: dom af 12. 12. 1973, sag 149/73, Witt, Sml. 1973, s. 1587), og når den fælles toldtarif selv foreskriver en subjektiv metode (en behandling, som kan konstateres med det blotte øje: dom af 30. 9. 1982, sag 317/81, Howe & Bainbridge, endnu utrykt).

Jeg skal videre bemærke, at FTT netop med hensyn til tariferingen af kød anvender et objetivt kriterium i den supplerende bestemmelser nr. 5 til kapitel 2. Jeg tænker på begrebet »let tørret« eller »let røget«. I princippet havde intet været til hinder for at vælge smag som kriterium; men den nævnte bestemmelse fastlægger kriteriet på grundlag af forholdet mellem vand og protein i kødet.

Det er derfor bestemt en fejl at hævde, således som Kommissionen gør det, at det i nærværende tvist omhandlede kød skal bedømmes på grundlag af dets smag. Indførelsen af et sådant kriterium ville først og fremmest være en ubegrundet undtagelse fra en ordning, som lægger objektive vurderingskriterier til grund. Det ville desuden uvægerligt — hvilket alene de tyske toldmyndigheders behandling af det »krydrede« kalkunkød viser — være ensbetydende med en uacceptabel forskel i tariferingen inden for Fællesskabet. Det har altid forholdt sig således, at smagsopfattelsen varierer fra person til person, idet hvert individ har en almindelig smagsfornemmelse og en særlig følsomhed med hensyn til registreringen af krydderier. Alt i alt er dette altså i modstrid med fællesskabsreglerne, der på dette som inden for andre områder uden nogen tvivl har til formål at indføre en ensartet ordning.

Men der er mere end det. På toldtariferingsområdet har Domstolen foretrukket et kriterium, der i praksis er mest anvendeligt (dom af 20. 10. 1977, sag 29/77, Roquette, Sml. 1977, s. 1835). Men for mig er det klart (og Kommissionen erkendte selv dette under den mundtlige forhandling), at tariferingen af det pågældende kød kan ske på grundlag af objektive kriterier, der i praksis er meget anvendelige. Lad mig nævne de klareste: oplysningerne på etiketten, som må anses for korrekte, indtil det modsatte er bevist, og den kemiske eller mikroskopiske undersøgelse, som er foretaget af et særligt udstyret laboratorium.

7. Ved tariferingen af det »krydrede« kalkunkød under pos. 16.02 skal beviset for, at krydringen har fundet sted,

således føres på grundlag af objektive kriterier og ikke ved en smagsmæssig konstatering. Finanzgericht's andet spørgsmål, der som bekendt drejede sig om, »efter hvilke kriterier ... den smagsmæssige konstatering [skal] finde sted«, bliver således implicit uden genstand.

Men også til dette spørgsmål vil jeg dog fremkomme med enkelte bemærkninger, da der heraf kan udledes en bekræftelse af, at det er korrekt at anvende en objektiv metode til konstatering af krydringen. Kommissionen har bemærket, at toldmyndighederne fuldt ud kan afgøre, om en vare er blevet »krydret«, og har foreslået, at Domstolen fastslår, at »den smagsmæssige konstatering skal finde sted ud fra, hvad en 'almindelig' toldembedsmand kan smage«.

Dette synspunkt må imidlertid helt klart afvises, og af to grunde. Den første grund har jeg allerede behandlet: smag er et kriterium, der varierer for meget i geografisk, fysiologisk og antropologisk henseende (jeg tænker på ernæringsvanerne), til at man kan forlade sig på det. Netop toldbehandlingen i Tyskland, som jeg omtalte for et øjeblik siden, viser, at det kan føre til forskellige resultater inden for samme medlemsstat og givetvis også inden for Fællesskabet. Og hvem siger, at det med henblik på en ensartet tarifering er muligt at anvende begrebet EF-borgeres »gennemsnitlige« smag. En sådan opfattelse er uden mening; også den opfattelse, som Dinter subsidiært har gjort gældende, og hvorefter den smagsmæssige konstatering, som man afviser, at den »almindelige« toldembedsmand kan foretage, skulle overlades til en gruppe af uafhængige personer, som er repræsentative for de forskellige folkeslag inden for Fællesskabet, er uden mening og praktisk uanvendelig, da den er alt for kompliceret.

Argument nummer to: borgerne inden for Fællesskabet har den måske besynderlige, men i hvert fald gamle og faste vane at spise kalkunkoteletter og -rullestege stegt eller i hvert fald kogt. I rå eller frossen tilstand, således som de er ved toldbehandlingen, ville disse produkter ikke friste selv den mest sultne eller mindst sarte. For at kunne vurdere kødets smag ville den gennemsnitstoldembedsmand, som Kommissionen har så meget tillid til, være nødt til at koge kødet; og dette ville være en krænkelse af det almindelige princip med hensyn til tarifering, hvorefter varen skal vurderes i den tilstand, den har, når den toldbehandles.

I øvrigt fik Domstolen for nylig forelagt det spørgsmål, om man kunne lægge sagkyndiges eller en gennemsnitstoldembedsmands iagttagelsesevne til grund. Det drejede sig om fortolkningen af en bestemmelse i den fælles toldtarif om »tekstilstoffer, imprægneret, overtrukket eller lamineret med cellulosederivater«, som — hvad jeg allerede har nævnt — fastsætter »synlig for det blotte øje« som kriterium. Domstolen besvarede spørgsmålet på den måde, at »den fælles toldtarif [er] ganske vist ... en fællesskabsretsakt, som skal fortolkes på ensartet måde i alle medlemsstaterne, men at anvendelsen heraf er overladt staterne«. Det tilkommer derfor medlemsstaterne at »udpege de myndigheder og de personer, som skal foretage toldtariferingen af produkterne, samt at fastlægge disse peroners uddannelse med henblik på at give dem mulighed for at varetage dette hverv på korrekt måde« (dom af 30. 9. 1982, sag 317/81, jr. ovenfor, præmisserne 16 og 17).

8. Som konklusion skal jeg derfor foreslå, at Domstolen besvarer det spørgsmål om fortolkning, som Finanzgericht Düsseldorf i medfør af EØF-traktatens artikel 177 har forelagt ved kendelse af 14. juli 1982, således:

Begrebet »tilberedt« i pos. 16.02 i den fælles toldtarif skal fortolkes således, at det også omfatter kød, der er »krydret«, f.eks. ved tilsætning af salt og peber, også selv om de ved krydringen anvendte ingredienser kun kan påvises ved hjælp af mikroskop.